

TYÖELÄMÄ- JA TASA- ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2010 vp

Lakialoite laiksi eräiden naisjärjestöjen val- tionavusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 27 päivänä lokakuuta 2010 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lakialoitteen eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (LA 84/2010 vp — Arto Sato-
nen/kok ym.).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Marja-Riitta Pönkä, opetus- ja kulttuuriministeriö
- apulaisosastopäällikkö Olli Kerola, sosiaali- ja terveysministeriö
- toiminnanjohtaja Reet Nurmi, Monika-Naiset liitto ry
- professori Helena Ranta, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
- pääsihteeri Tanja Auvinen, Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry.

LAKIALOITE

Lakialoitteessa ehdotetaan, että eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annettua lakia muutetaan siten, että Monika-Naiset liitto ry:lle myönnetään valtionavustusta samoin perustein ja menettelyin kuin Naisjärjestöjen Keskusliitto ry:lle ja Naisjärjestöt Yhteistyössä ry:lle.

Monika-Naiset liitto on eri etnisiin ryhmiin kuuluvien naisjärjestöjen kattojärjestö, joka on perustettu vuonna 1998. Liiton tarkoituksena on edesauttaa maahanmuuttajanaisten ja -lasten asemaa Suomessa sekä auttaa heidän kotoutu-

mistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Toiminnan tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää maahanmuuttajanaisten kansalaistaitoja, tasavertaista osallistumista ja osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa.

Monika-Naiset liitolla ei ole pysyvää rahoitusta toiminnalleen. Lakialoitteen tarkoituksena on turvata Monika-Naiset liitto ry:lle pysyvä valtionrahoitus. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Laki eräiden naisjärjestöjen valtionavusta hy-

väksyttiin eduskunnan 100-vuotisjuhlallisuuksiin kuuluvassa juhlaistunnossa 23 päivänä tou-

kokuuta 2007. Lailla haluttiin kunnioittaa suomalaisten naisjärjestöjen arvokasta työtä suomalaisen yhteiskunnan ja kansanvallan rakennustyössä sekä tasa-arvon toteuttamisessa. Vaki-naistamalla järjestöjen valtionapu tunnustettiin samalla naisjärjestöjen yli sata vuotta kestäneen työn merkitys tasa-arvon toteuttamisessa ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien vahvistamisessa.

Kansalaisjärjestöjen työ tasa-arvon edistämiseksi ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi on edelleen tarpeellista. Kansainvälistymisen myötä Suomeen on tullut maahanmuuttajia monista maista ja kulttuureista. Maahanmuuttajat kokevat uuteen maahan sopeutessaan monia haasteita, jotka vaikeuttavat kotoutumista ja estävät tasavertaisen ja täysipainoisen osallistumisen yhteiskuntaan. Monissa kansalaisjärjestöissä tehdään hyvää ja arvokasta työtä maahanmuuttajien aseman parantamiseksi.

Kotoutumisen vaikeudet kohdistuvat hyvin eri tavoin miehiin ja naisiin. Maahanmuuttajanaiset ja -lapset ovat uudessa ympäristössä erityisen haavoittuvassa asemassa, mm. heikon kielitaidon ja usein myös puutteellisen koulutuksen vuoksi. Myös kulttuuriset syyt saattavat estää naisten täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan, koulutukseen ja työelämään.

Monika-Naiset liitto ry on eri etnisiin ryhmiin kuuluvien naisjärjestöjen kattojärjestö, joka on perustettu vuonna 1998. Liitto syntyi tarpeesta auttaa maahanmuuttajanaisia ja -lapsia. Tarkoituksena on vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon maahanmuuttajanaisten ja -lasten aseman parantamiseksi Suomessa sekä edesauttaa käytännön toimin heidän kotoutumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Monika-Naiset liitto toimii alueellisesti ja valtakunnallisesti jäsenjärjestöjensä kautta ja tavoittaa tätä kautta noin 20 000 maahanmuuttajaa vuosittain. Liiton toiminnasta vastaavat maahanmuuttajanaiset. Järjestö työllistää kymmeniä monikulttuurisia työntekijöitä, ja vapaaehtoisia toimijoita on satoja.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen lisäksi Monika-Naiset liitto tekee konkreettista auttamistyötä matalan kynnyksen periaatteella. Etnistä

yhdenvertaisuutta, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja kotoutumista ei saavuteta pelkästään juhlapuheilla, vaan käytännön toiminta avun tarvisijoiden joukossa on ratkaisevaa. Naisten kohtaaminen ja auttaminen on tärkeää, koska auttamalla naista — äitiä ja vaimoa — autetaan välillisesti koko perhettä ja edesautetaan laajempien yhteisöjen hyvinvointia ja kotoutumista.

Monika-Naiset liitolla ei ole pysyvää rahoitusta toiminnalleen. Niukat taloudelliset resurssit haittaavat työtä maahanmuuttajanaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi. Riittävät taloudelliset resurssit ovat välttämättömiä, jotta Monika-Naiset liitto voi osallistua täysipainoisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun, tiedottaa tasa-arvoasioista, laatia ja laadituttaa selvityksiä, valmistella aloitteita ja kannanottoja sekä osallistua kansainväliseen yhteistyöhön.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että Monika-Naiset liiton pysyvä rahoitus turvataan lisäämällä Monika-Naiset liitto ry lakiin eräiden naisjärjestöjen valtionavusta. Lain soveltamisala on rajattu koskemaan valtakunnallisia keskusjärjestöjä, joiden toiminnan tarkoituksena on sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon edistäminen. Monika-Naiset liitto ry:n toiminta täyttää nämä lain soveltamisalaa koskevat edellytykset. Se on valtakunnallinen keskusjärjestö, jonka toiminnassa keskeistä on maahanmuuttajanaisten tasa-arvon ja eri etnisten ryhmien yhdenvertaisuuden edistäminen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Liitto toimii uranuurtajana vaikealla ja haastavalla alueella paitsi valtakunnallisesti myös osallistumalla kansainväliseen toimintaan.

Valiokunta pitää lakialoitteessa ehdotettua Monika-Naiset liiton toiminnan rahoituksen vakiinnuttamista erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena hankkeena. Pysyvällä rahoituksella kunnioitetaan Monika-Naiset liiton arvokasta ja ainutlaatuista työtä eri etnisiin ryhmiin kuuluvien maahanmuuttajanaisten auttamiseksi. Pysyvän rahoituksen turvaaminen on historiallinen ja merkittävä tasa-arvoteko ja mitä ajankohtaisin kannanotto aidosti monikulttuurisen, suvaitsevan ja tasa-arvoisen yhteiskunnan puolesta.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että naisjärjestöjen valtionavustuksiin momentille 29.30.53 osoitetaan Monika-Naiset liiton tukemiseksi 100 000 euron määräraha.

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Arto Satonen /kok
vpj. Jukka Gustafsson /sd
jäs. Anna-Maja Henriksson /r
Arja Karhuvaara /kok
Johanna Karimäki /vihr
Merja Kuusisto /sd
Merja Kyllönen /vas
Esa Lahtela /sd
Jari Larikka /kok

Markus Mustajärvi /vas
Sanna Perkiö /kok
Paula Sihto /kesk
Seppo Särkiniemi /kesk
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd
Kimmo Tiilikainen /kesk
Jyrki Yrttiaho /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

neuvotteleva virkamies Marjaana Kinnunen.